

Voorwoord

Dit boek is voortgekomen uit drie krachtige bronnen: nieuwsgierigheid, inspiratie en samenwerking.

Gedreven door nieuwsgierigheid zijn we op zoek gegaan naar nieuwe en ongebruikelijke mogelijkheden om veranderprocessen vorm te geven. Inspiratie kregen we door weloverwogen te kiezen voor interventies waarin mensen gezamenlijk betekenis geven aan onduidelijke situaties en zoeken naar alternatieve mogelijkheden voor veranderen. Door samenwerking met andere veranderaars, adviseurs en academici is dit boek ontstaan met een overzicht van interventies waarin mensen de ruimte hebben om verschil te maken in hun eigen werk- en leefsituatie.

Verandermanagers en organisatieadviseurs zijn altijd op zoek naar nieuwe manieren om veranderingen vorm te geven. De laatste tijd zijn er interventiemethodieken beproefd die de nadruk leggen op het zoeken, begrijpen, handelen en leren in veranderingen. Kenmerkend voor deze interventies is de wens om mensen bij elkaar te brengen en gezamenlijk betekenis en richting te zoeken in onzekere situaties.

Eind juni 2006 kwamen zo'n driehonderd verandermanagers, organisatieadviseurs en academici bij elkaar. Zij zijn op zoek naar mogelijkheden om veranderingen anders vorm te geven, nieuwsgierig naar ervaringen van anderen en altijd geïnteresseerd in alternatieve, veelbelovende interventies. Deze professionele uitwisseling op het jaarcongres van het tijdschrift *Management en Organisatie (M&O)* was een kristallisatiepunt van het voorwerk van dertig academici en praktijkbeoefenaars in de interventiekunde. Gezamenlijk hebben zij de maanden daarvoor gewerkt aan het bij elkaar brengen van ervaringen met interventies, gericht op betekenisgeving en interactie in een dubbeldik themanummer van *M&O*. De belangstelling voor het jaarcongres en het themanummer van *M&O* overtrof onze verwachtingen. Blijkbaar is er een enorme behoefte aan kennis en ervaringen over nieuwe manieren om veranderingen vorm te geven. Die kennis en ervaringen zijn nu gebundeld in dit boek, zodat het breed beschikbaar is. Een internationale uitgever zal binnenkort dit boek in het Engels uitgeven.

De oorsprong van dit boek is verbazing. In de vakliteratuur en in de samenwerking met collega's in en buiten Nederland komen we regelmatig nieuwe en onconventionele interventiemethodieken tegen. Wat ons verbaasde was de variatie in de interventiemethodieken die worden toegepast. Maar wat ons nog meer verbaasde was dat er vaak beperkte kennis is van de achtergronden van deze methodieken. En wat ons het allermeeft verbaasde was dat de kennis over de methodieken en de ervaringen die ermee zijn opgedaan niet breed bekend zijn in de professionele gemeenschap van verandermanagers en adviseurs. In de loop van 2005 hebben we het idee opgevat om mensen bij elkaar te brengen en ervaringen met deze interventiemethodieken te verzamelen en te bundelen. Eigenlijk waren we zelf nog het meest benieuwd wat er allemaal is en wat de ervaringen tot nu toe zijn. Wijzelf en veel organisatieprofessionals hebben behoefte aan een dergelijk overzicht. Onze wens is om nieuwe ontwikkelingen te belichten door het op een rij zetten van interventiemethodieken die betekenisgeving en interactie centraal stellen. In het overzicht in dit boek geven we aandacht aan de achterliggende literatuur en theorieën, de methodologische principes, de werkzame bestanddelen en de inzichten en ervaringen van de professionele werkers en academici. Met de inzet van dertig auteurs is onze wens werkelijkheid geworden om kennis over deze interventies te bundelen en te reflecteren op ons eigen handelen daarin.

De ontwikkeling van interactieve en betekenisvolle interventies is niet af. Dit boek helpt bij het markeren van de stand van zaken, en bij het verder experimenteren en ervaringen opdoen met deze interventies. Op het jaarcongres van M&O bleek dat velen zich geïnspireerd voelen door de mogelijkheden die de interventies bieden voor het professioneel handelen. Ook bleek dat we eigenlijk nog maar weinig weten van de werkzaamheid van deze interventies en dat we de achtergronden en onderliggende principes niet altijd begrijpen. We hopen dat dit boek bijdraagt aan verdere ontwikkeling van deze veelbelovende interventiemethodieken.

Door het lezen van dit boek en het experimenteren met de beschreven interventies geeft u invulling aan onze inspiratie om weloverwogen te kiezen voor interventies waarin mensen gezamenlijk betekenis geven aan onduidelijke situaties en zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor veranderen. Door het uitwisselen van ervaringen met de beschreven interventies draagt u bij aan verdere ontwikkeling van dit gebied van de interventiekunde. Daar zijn wij altijd in geïnteresseerd.

Zomer 2006

Jaap Boonstra en Léon de Caluwé